

Inca (Mallorca)
16 de Setembre
any 1928.

CA-NOSTRA

Suscripció:
tres pesetas
l'anyada

— PLANES DE NOTICIES Y ANUNCIS —

Converses de Ca-Nostra

CONTESTES

Al número 13.—Els investigadors i erudits no estan d'acord respecte a qui és l'autor de «Els Cent Consells del Consell de Cent», que ha sigut sovint ampliament tractat. Segons un estudi publicat fa temps a l'Ultima Hora per el Sr. Vidal Isern, l'autor de tan bella joia literària és Ramon Lull. En Santiago Russinyol, després de series investigacions fetes als arxius del «Refectorium» i del «Lion d'Or», assegura que la figura migeval de Fra Piu de San Guiu cobria la persona de Pompeu Gener. Noltros no ens veim autoritzats per dir la darrera paraula sobre qüestió tan delicada.
—*Moraguetes.*

Al número 10.—«La Enseñanza Práctica del Castellano al Mallorquin» que va escriure don Damià Botella i don Massià Bosch, està substituït per «Naciones de Lenguaje» per don Miquel Porcel que se pot trobar a qualsevol Llibreria.—*Bernat de Petra.*

Al número 9.— Senyor Murta, la forma en que sentau vostra pregunta no ofereix, per mi, cap dificultat la contesta. Es clar que els diners sobrants del criat en la compra del blat són del senyor, i ben del senyor. Cal tenir present que el criat està llogat i reb un sou convengut pel seu servici. (Un sou que avui sol esser soficient per la vida). Idò, el criat té l'obligació de mirar pels interesos del seu amo, fins i tot en aquelles coses que en sia ignorant el mateix senyor.

Que dirieu d'un missatge que fos enviat a collir les metles del camp del senyor, i no replagàs les caigudes dins el torrent o el camí veinat, perquè allò no és el camp? Dirieu que no ha complit en la seva obligació, perquè la voluntat del senyor era arre-

plagar arreu totes les metles. Aplicau el cas a la compra del blat. El senyor havia donades al criat les pessetes justes segons el preu corrent del blat i encara que no li hagués encarregat que regatetjàs, com en el missatge no li haguessen dit que cullís les metles de dins el torrent, tots dos teniem l'obligació de mirar pel senyor i treure el partit possible dels seus treballs sien els que sien, i no engobiar se els sobrants de la compra, ni el de les metles.

Això és la meva opinió. Ja donareu a llegir CA-NOSTRA als disputadors de vostra Barberia.—*Daniel.*

Publicacions Rebudes

«Mallorca Agrícola»

Aquest és el títol d'una revista mensual que acaba de veure la llum pública, que ens ha visitat.

Tot ens ha alegrat la seva aparició perquè vé a omplir un buit prou sentit a Mallorca. Tota revista de formació del esperit mallorquí i del foment de la agricultura, bassa de riquesa i prosperitat, és digne del encobeiment de tots els qui sentim ver amor a la nostra terra i a nostro geni. Crèim, verament, que «Mallorca Agrícola» serà una d'aquestes publicacions d'empenta i foment del conreu mallorquí i de la exportació del seu fruit. Basta veure que en ella hi figuren homes tan tèrnics i entusiastes com don Antoni Barcelò, l'Exm. Viscompte de Eza, l'Il·lm. don Arnest Mestres, don Bartomeu Vaquer, don Antoni Oliver, don A. Bosch i altres signatures que figuren en el primer número.

Es una revista il·lustrada i de magnífica presentació. En la portada hi figura un pai-

satge mallorquí amb una autèntica pagesa. Porta la semblança del Enginyer, Cap del servici Agronòmic de Balears, don Arnest Mestres, que és tot un valor agrícola i altres il·lustracions i gran munió de articles de l'Agricultura.

Ja hu crec que saludam la nova revista i ben contents establím camvi.

«El 13 de Septiembre»

Hem rebut del il·lustrat Misser de Sineu, don Martí Riumbáu un opúscol titulat: «El 13 de Septiembre» amb el següent subtítol: «Dictadura? No. Regeneración.» Amb aquest encapsalament ja se veu que tracta d'una apologia del govern del Directori.

Està dedicat al Cap del govern amb aquestes laudatòries paraules:

«Al Excmo Sr. D. Miguel Primo de Rivera, Marqués de Estella, Presidente del Consejo de Ministros, Salvador de España, alma grande y vigorosa.

Agraïm a l'autor que haja pensat en nosaltres, obsequiant-nos amb un exemplar.

NOSTROS AMICS DIFUNTS

R. I. P.

Ha mort en Zarza de Alange (Badajoz) donya Juana Seguro Romero, mare del músic de la banda del Regiment d'Inca, don Saturi Gordillo, car amic nostre.

Per porer donar la despedida a l'autora dels seus dies, el senyor Gordillo va passar a són poble nadiu als derrers dies del mes d'agost.

Enviam al senyor Saturi l'expressió de nostre condol per pèrdua tan sensible.

En una edat avansada ha mort donya Catalina Mateu, mare de l'exemplar sacerdot Mn. Antoni Palou, Vicari de nostra Parròquia.

An els suntuosos funerals que s'han celebrats han concorreguts numerosos amics i coneguts de la família, notant-se particu-

larment molta gent del veí poblet de Biniamar per esser fill de la difunta el conegut senyor de Son Odre

Acompanyam a sa distingida família en son dol i sentiment.

Ha mort també Madò Catalina Mateu, tia de nostro amic l'Amon Miquel Seguí, Donat del convent de clausura de San Jeroni, en quí convivia la difunta.

Donam el pesabé al Sr Seguí i a la seva Esposa i demés família.

Al cel sien tan cristianes difuntes.

MERCAT D'INCA

Preus que retgeixen a nostra plaça
Dia 30 d'Agost

Bessó	a	187'50	el quintà.
Blat	a	26'00	la cortera
Xexa	a	26'50	id.
Civada	a	14'50	id
Ordi	a	12'50	id.
Id foraster	a	12'00	id.
Faves cuinar	a	24'00	id.
Id. ordinàries	a	23'50	id.
Id per bestia	a	23'00	id.
Blat de les Indies	a	00'00	id.
Mongetes blanques	a	00'00	id
id. pintades	a	00'00	id.
Fasols	a	00'00	id.

Solars Venals

molt econòmics en el **Mal Pás** de Alcudia (al costat de la casa de don Xim Vich).

No cal recomenà la bona i sana situació pels banys, pinar, comunicació i sugestiva mirada.

Per informes a la Redacció de
CA-NOSTRA

Ca-Nostra

Revista Quinzenal
Inca, 16 Setembre 1928.

Any 1.—Tercera Època —Núm. 10
(Número 837 de les Col·leccions)

Redacció i Administració
Murta, 5 - INCA

LA MÚSICA DE CARRER

En aquestes mateixes columnes nos que-xàvem, ja fa anys, de la música de carrer que seguit, seguit, està ferint les orelles de tot ciutadà de bon gust. Quina és la causa d'aquest frenesí per aprendre la cançó de moda, i canviar-la, totseguit sia un poc passada, per una altra de nova de tant mala nissaga com l'altra? Potser això es deu a aquest sigle de rapidesa en que tots els actes humans, volant com un bòlit, són executats sense meditació; en que l'home abandona l'instrospecció i viu sens donar-se compte del lloc que ocupa respecte de si mateix i del medi.

Si aplicam això darrer el tema de l'article d'avui, nos donarà espant considerar la lletra del couplet de moda posat en boca—i sovint en primera persona—de una jove pundonorosa que se sentiria ultrajada si li atribuien la més petita paraula inedequada, i que no repara de envilir-se cantant la repugnant lletra, pos per exemple, dels tangos de la «Cocaina» o «Media luz» en els quals se rebaixa fins a dir les paraules dites per les serventes del vici. Es cruel haver de fer constar aquesta trista veritat.

Per l'ètica i per l'estètica voldriem que s'extirpàs aquest cranc de la societat, cosa per demés difícil per quant és plaga mundial. ¿Que es pot esperar si al ocàs del «art frivol» que ha estat especialment la

font del couplet del carrer, ha succeït una terrible invasió de revistes, paròdies, i garçonisme en la moda femenina, que ens aufega incomparablement més que la passada cançonetista, tota manifestació del art robust i sà i que acomoda el gust de les multituds a lo insipit, i sovint pornogràfic, esborrant en l'individu la consciència de lo que val?

Del bon temps de la dança típica i la cançó romancesca poc o gens ne queda. S'ha enfosquida ja la «castiza vieja raza de selváticos poetas—que la vida buena vieron y rimaron el vivir» per obrir lloc als espontanis autors del romanç del coix de piano de manubri que, per dissort, llegeix amb fretura la donzella o el jovenet qui comença a afeitar-se.

Es de notar que és en l'adolescència on són més nombrosos els ferits pel romanç de carrer. El mal que mentam s'agrava amb aquesta circumstància ja que la psicologia experimental ve demostrant que és als 12 anys quan el sentit estètic comença especialment a especificar-se, i que les passions comencen a esser més vives i delicades i el cor es forma amb més facilitat. Veis, doncs l'enorme perill que inclou per l'educació aquest mal ambient que compromet la formació de l'ànima en la percepció de lo bò i de lo bell?

No seria, bona una censura, prèvia i competent, que revisàs el romanç baix els punt de vista moral i estètic? No feim cas d'aquells que davant aquesta demanda son-

riuran incredulament o despectivament, però estam segurs que els qui tenen consciència de la educació del poble veuran la necessitat de la revisió de la cançó popular, quin problema social ha de influenciar indubtablement l'esdevenir del gust i maneres de les gents.

ALTAIR.

REVELLA PAGESA

PALS emmurtats i llums i banderoles;
gent, ben sopada, que a la Plaça ve:
aquí venen les cames totes soles
del vell xaruc i de l'*atlot pussê*.

Cadires blanques amb seient de bova
plenes de gent que riu amb avalot;
olor d'humanitat i *llista nova*
i alenar d'aiguardent i tabacot.

A dalt el *cadafal*, puny les orelles
un motiu obligat de cornetí;
volten els torroners mosques i abelles,
i les sabates curtes fan patí.

Empenyen els estols de bergantelles
altres estols de jovenots grossers;
petegen els coets i les rodelles
i *El Dimoni* fa broma pels carrers.

Passen ciutadanetes eixerides
que a ca el didot suara han arribat:
caminen somrients, perdonant vides,
tot lluint el clotell ben afeitat.

Entren a prendre orxata canyelloza
i l'ensaimada els empegunta els dits,
i els que conviden eixa gent golosa
porten capell i oberts els guarda-pits.

Tota la vila bull de gent externa
que ha arribat dels voltants en *cameón*:
no trobarà lloc buit a la taverna
si no surten defora els que ara hi són.

El taverner, suada la camia,
tota la nit fa feina de bastaix;

i males llengües diuen que en tal dia
sol fer les mil pessetes de calaix...

M'agrada conversâ amb les vellaneres
que em trenquen les vellanes amb l'almud,
i contemplar-les, sempre rialleres,
a la llum blanca del carbur qui put.

Oh, els coets esclatant en les altures!
Oh, el bombardeix llumínic dels *castells*!
Oh, la traca, espantant les criatures
i fent bullir la sang als jovencells!

Oh revella pagesa, somniada
un any sencer! jo anit et vull fruï...
Si l'última rodella ja és cremada,
oh revella enyorada,
no deixaré la Plaça endiumenjada
fins que claregi l'alba del matí!

ANTONI SALVÀ

De «La Nostra Terra»

DADES INTERESSANTS SOBRE LA CRIMINALITAT

Copiam de «La Veu de Catalunya»

Dissabte passat, dia 15, tingué lloc a Madrid, en el Tribunal Suprem, l'acte tradicional d'obertura dels tribunals. I aquest any, com en els anteriors d'un quant temps a aquesta part, més que el discurs presidencial, dissertació acadèmica a la fi, ha cridat l'atenció i ha fixat els comentaris de la gent que desapassionadament s'interessa per l'administració de justícia, la Memòria del senyor fiscal, que conté les dades anyals necessàries per a judicar-ne la marxa.

Pocs aspectes de la vida social tenen tanta importància. L'augment o la minva de la criminalitat d'un poble és d'uua transcendència immensa. Els anglesos vénen enorgullint-se amb raó sobrada, d'uns anys a aquesta part, del descens paulatí de la criminalitat a la Gran Bretanya: fenomen falaguer que demostra, alhora, el progrés étic del poble, l'admirable organització dels ser-

veis policíacs i el funcionament, més admirable encara, de l'administració de justícia. L'ideal de tot poble hauria d'ésser la reducció al mínim possible de la criminalitat, encara que els jutges i magistrats haguessin de cobrar sous esplèndids per a no fer res.

Desgraciadament, també aquest any la Memòria del fiscal del Suprem proporciona dades poc satisfactòries. La incoació de 86 891 causes criminals en un any, donada la població d'Espanya, produeix una impressió penosa. I més encara la descomposició d'aquest nombre de causes que fa el senyor fiscal. Ben a la vora de vint mil causes (19 324) han correspost a delictes contra les persones, i això suposa un nombre extraordinari de ciutadans víctimes de les passions d'altri, no contingudes per la moral, ni per la religió, ni pel temor dels tribunals. I a la vora de quaranta mil han estat instruïdes per delictes contra la propietat. En la classificació del fiscal hi ha, a més a més, altres dades que no acabam d'entendre, no explicant-nos com en un any s'han pogut cometre 2'811 delictes contra l'ordre públic i quaranta sis contra la Constitució. Ens limiten a reproduir les informacions transmises des de Madrid.

Però en la Memòria del fiscal hi ha encara altres dades més tristes. Una de les províncies de menys criminalitat, diu, és la d'Albacete, però afegint la dada esfereïdora que el 77'62 per cent dels seus habitants són analfabets. Esperem que d'aquesta constatació no voldrà treure ningú la conclusió que per a disminuir la criminalitat calgui fomentar l'analfabetisme...

Veim, a més a més, que províncies que indubtablement han progressat molt, com la de Saragossa, acusen, segons les dades dels fiscals, un augment en el nombre total de causes: que, en general, l'any 1927-28 han augmentat en moltes Audiències els delictes contra la propietat...

Evidentment cal preocupar-se seriosament d'aquesta situació.

LA COSECHA DE LA ALMENDRA

Copiam del primer número de «Mallorca Agrícola»

Aproximadamente, España tiene destinado al cultivo del almendro 152,800 hectáreas, cuya producción del año 1927 fué valuada en 107 millones y medio de pesetas. La provincia que más produjo de España fué nuestra provincia, cuya producción se calculò en 38 millones de pesetas; le siguió Cataluña, con 22 millones, y después la región de Levante, con 21 millón de pesetas.

Se exportó el año 1923 por valor de 44 millones, y medio de pesetas, el año 1924 por valor de 60 millones, el de 1925 por valor de 69 millones, y medio, y el año 1926 por valor de 55 millones y medio de pesetas. Por tanto, si se calcula la producción de Baleares en una tercera parte aproximadamente, corresponden el año 1923 unos 14 millones y medio de pesetas, el año 1924 unos 20 millones, el de 1925 unos 23 millones, y el año 1926 unos 18 millones de pesetas, por lo que se puede calcular un promedio anual aproximado de 22 millones y medio de pesetas que ingresan en las Baleares por el fruto de nuestros almendros, constituyendo ello una riqueza considerable.»

DAVANT EL SERAFI D'ASSIS

Qui és que no te set en eixa vida
i plora assedegat?

L'aigua del món, en copa d'or servida,
jamai deixa lo cor associat.

O Seràfic Francesc! quina font raja
l'aigua bona pel cor?...

Mirant, tot revents, la vostra imatge,
escrit ab noble sang, diu que és l'Amor'

FRANCESC POMAR.

Cronica d'Inca

Dia 2.— La música del Retgiment ha recomensat els concerts capvesprals, a la plassa Major, que com se sab, ha de tocar tots els diumenges fins a la fira del Dijous Bo.

Dia 6.— Degut a l'alça del preu de bessó molt gent s'és apresurada a trencar la metla, així és, que avui a nostre mercat s'ha presentada gran oferta d'aquests fruit d'or, que s'ha pagat de 197'50 a 199 pessetes el quintà i algunes partides han arribat a 40 duros. Els 40 duros són molt somiats pel pagès per esser, com diven ells, taiada redona.

Es estat un dijous afalagador per les moltes barrines que s'han fetes, remuneradores del cultiu de nostres campers.

Dia 9.— Per celebrar el quint aniversari de la venguda del Directori en el poder, a la Parròquia, es canta un Tedeun, després de la missa major, amb l'assistència del Cosell municipal i les autoritats locals.

Dia 10.— Per a assistir a la manifestació patriòtica que se ha de verificar dia 13, fetxa del quint aniversari del Govern del Directori, han sortit per a Madrid el nostre digne Batle, don Miquel Mir, els retgadors don Jordi Bissellach i don Gabriel Cortés amb Secretari don Josep Siquier. Déu los guard de perill.

Dia 13.— Les esperances de veure establert a 40 duros el preu del bessó queden fallides. No ha tengut gaire demanda en el dijous d'avui. Sol se vol pagar a 185 pessetes, els pagesos no volen cedir i no se fa cap operació. Donava certa congoixa veure els paradors, que, després de haver aguantat tot lo sant dia, ara puja ara no puja, tornaren carregar els sacs, i cap a les cases i ja vendran dies millors.

En camvi les figues seques han tenguda una alça; se pagaven a 24 pessetes el quintà i les xereques a 16 i 17 pessetes. Segurament l'alça obeïx a lo malament que han

medurat enguany, degut el temps rostidor que ha fet, que les ha deixades bullides; i ara, en les pluges d'aquets dies, se tem que haja perjudicades les que meduraven bé.

— El derrer cop ha plogut copiosament, donant a nostros camps una bona saó que haurà favorit les veremes i les primeres sembres. Déu vulga que hi torni a fi d'amarar ben be la terra

Dia 15.— A la casa de la vila s'ha feta una subasta per a la construcció del paviment del carrer Major. L'ha treta don Pau Pascual Ferrer a raó de pessetes 11'45 metre quadrat. Sols falta l'aprovació definitiva del Consistori.

— Per a ingresar al Seminari Pontifici que dirigexen els PP. de la Companyia de de Jesús i continuar sa carrera sacerdotal, han sortit per a la provincia de Santander els aprofitats jovencells En Jaume Amer Fiol, fill del distingit senyor, don Antoni, Cap de la Sucursal del Crèdit; i En Sebas-Garcia Palou, nebot de Mn Antoni Palou, Vicari de nostra Parròquia.

Que Déu los beneïesca amb bendició llarga.

APUNTES DE GEOGRAFIA GENERAL Y DE EUROPA

por

D. JUAN GRAU PUJOL

Texto acomodado a los
programas oficiales

De venta en las librerías escolares.

TINTES bones... bones...
SAMA, PELIKAN I ALTRES

Establiment Ca-Nostra

LLIBRES VENALS

A NOSTRO ESTABLIMENT

- Diccionario de la Lengua Castellana* por la Real Academia Española. Décimacuartta edicion. — 30 ptas.
- Diccionario Completo de la Lengua española* por Rodriguez Navas. — 17 ptas.
- Diccionario Manual Enciclopédico ilustrado de la Lengua Española e Hispano-Americano.* Edicion Saturnino Calleja. — 14 ptas.
- Pal·las* Diccionario Enciclopédico Manual en cinco idiomas. Español, Francés, Inglés, Alemán e Italiano -12 ptas
- Diccionario-Català i Castellà* Castellà-Català 15 — ptas.
- Diccionario Castellano de Bolsillo* — 10 ptas.
- Diccionario de la Música* ilustrado en cuadernos. Un fascículo una pta. (Publicats 22)
- Diccionari Català-Valencià-Balear* redactat de Mn. Antoni M. Alcover i Sureda y En Francesc de B. Moll y Cassasnovas (se'n han publicat 6 facicles. 2 ptas. un)
- Gramática de la Lengua Española* de la Real Academia Española—12 ptas.
- Compendio de la Gramática de la Lengua Española* de la Real Academia Española — 3 ptas.
- Lengua Francesa.* Curso Elemental, por A. Perriér — 3'50
- Sinónimos.* Repertorio de palabras usuales castellanas de sentido análogo o semejantes o aproximados J. A. Industrias gráficas Seix i Barral.— 4'50
- Economia Doméstica* por Adelina B. Estrada. — 3'25
- Contabilidad y Prácticas* por G. M. Bruño —4'00
- Teneduria de Libros.* Segundo Grado por F. T. D.—4'00
- Don Quijote* de la Mancha. Edición económica, 3'00; Corriente 7'50 y de lujo 10'00
- Las mejores Poesias* (liricas) de los Mejores Poetas — 1'50 el tomo, (solament tenim els ortodoxes)
- Co·lección Princesa* (Novelas escogidas) — 4 ptas cada una.
- Proses de Bon Seny* per Jaume Reventós (5 volums a 3 ptes cada un)
- Mirea.* Poema Provençal de Frederic Mistral, traducció catalana de Maria Antònia Salvà. (Segona Edició revisada per la traductora — 8 ptas
- Nerto.* Novel·la Provençal de Mistral, traducció en vers català de Guillerme Colom — 3'50.
- Poesias* de Miquel Costa y Llobera ab un pròlec de Miquel Ferrà (Edició popular —2 ptas
- A Mig Cami,* poesies, per Miquel Ferrà. Pròleg de Josep Lleonart —4 ptes.
- Obres Completes* de Mn. Jacinto Verdaguer Edició popular, 29 Volums. Diferents preus.
- Flors de Roella.* Aplec de Poesies per Miquel Duran amb un pròleg de Miquel Ferrà.— 3'50.
- Elogi de Catalunya.* Proemi de Francesc Cambó. Tercera edició augmentada — 2'50.
- «*Biblioteca Gentil*» Novel·las per Josep Folch i Torres (Una pta.

VE. PO. AD. La Sumadora de Bolsillo Predilecta

Pesa 120 grams.
Suma 999.999.999
Convierte en distracción el trabajo de sumar
Es muy útil para las Alcaldías

Representante
Bartolomé Solivellas
Cuevas, 7 y 12 - (Inca Mallorca)
Precio 15 ptas.
Pidan Catálogos gratis

Banco de Préstamos y Descuentos

Domicilio Central : Barcelona

Sucursal de Inca : Plaza Mayor

*Banca Bolsa Valores Cupones
Cambios Giros Depositos a plazos
Caja de Ahorros*

Fábrica de Cemento y Mosaicos Hidráulicos

ANTONIO J. PASTOR

Cemento analizado en la Escuela Industrial de Barcelona

Todos mis mosaicos llevan las iniciales

A. J. P.

PLAZA DE LA FUENTE

—

INCA - MALLORCA

La Comercial de JUAN MARTINEZ FIGUEROLA

Grandes Almacenes en Bateria de Cocina, Loza y
Cristalería. — Droguería y Fabricación de la legía:

“LA ESPUMA,,

CASA ESPECIAL EN ARTICULOS DE
REGALO a precios sin competencia

PLAZA MERCADO, 26 - INCA (Mallorca)

Gran assortit de llibres retxats de toda
classe i modelació

A L'ESTABLIMENT DE CA-NOSTRA